exonerari a debitis iuſtis et penſionem annu/
alez reddere. Debet enĩ q̃libet deo reddere ſe de
bita ad que tenet̃ .eccl̃.iiij. Deo dignas ob/
latões offer. Nam vt hẽt .ff. de publicis iudi.
l.nec vectigalia. Cõductor pòt priuari domo
qñ nõ ſeruat leges conductõis vt tpe debito
incidendo arbores. terrã nõ colendo. vel ſilc̃⁹
nõ ſoluendo. vł alia opa obmittẽdo. Sic bõ
priuat̃ aĩa et locat̃ demonibꝯ. niſi ſeruet leges
et canones reddẽdo deo debitũ ex aĩa ¶ Sꝫ
querit̃ q̃d eſt mai⁹ debitũ deo de aĩa obligatũ
Ad q̃d rñdenduꝫ ſunt tres opiniones. Qui/
dam enĩ dixerũt ꝙ ſufficeret deo dare obſeq̃
um pſonale q̃d ꝯſiſtit in genuũ flexione et ꝓ
ſtratõne corpis. Alij dixerũt ꝙ nõ ſufficeret
deo dare pſonale obſequiũ niſi etiã det obſe/
quiũ reale q̃d ꝯſiſtit in elemoſinaꝝ largitiõe.
Alij dixerũt ꝙ nõ ſufficit obſequiuꝫ pſonale
nec reale. niſi etiã det obſequiũ ſpũale. vt ſcꝫ
aliq̃s ſeipm̃ dedicet et conſecret ad cultũ dei
dando ſeipm̃ filiũ vel filiã religioni vel ſacer/
dotio. De his ergo quidã deuot⁹ dubitans
venit ad micheã ꝓphetã. ⁊ eũ ſup his oĩbꝯ in
terrogãs mich̃. vi. ⁊ primo interrogauit ſi ſuf
ficit deo m̃ltas flexiões genuũ facere dicens.
Quid digne offerã dño. Curuabo genua mea
dño excelſo. Et ꝓpheta nihil reſpondit. Secũ
do interrogauit ſi ſufficit multas elemoſinas
dare di. Nunquid offeram ei olocauſta ping/
uium vitulos et agniculos. Et iteꝝ ꝓpheta
nihil reſpõdit. Tercio interrogauit ſi ſufficit
ad ppetuũ cultũ dĩ filiũ in religiõe ponere di.
Nũquid dabo primogenitũ meum ꝓ ſcelere
meo fructũ vẽtris mei ꝓ pcõ aĩe mee. Et tũc
ꝓpheta ad illa tria retrograde rñdit di. In/
dicabo tibi. o hõ quid ſit bonũ. ⁊ q̃d dñs req̃
rat a te. vtiq̃ꝫ facere iudicium. diligere miſeri
cordiam. et ſolicite ambulare corã deo. Dic
primo facere iudicium ac ſi dicat. q꞉ me inter
rogaſti ſi ſufficiat aĩe me filiũ tuũ in religionẽ
ponere. dico tibi ꝙ nõ niſi etiã iudiciũ facias
de teipſo. vt ſicut caro tua delectata eſt in pec
catis. ſic etiam puniet̃ in lamentis. Non enĩ
eſſet equũ ꝙ tu peccares ⁊ fili⁹ tu⁹ penam por
taret. q꞉ filius nõ portabit iniquitatem patris
D nec econuerſo. ¶ Reſpondit ſecundo ad ali
am queſtionem di. diligere miſericordiaꝫ ac
ſi dicat. Interrogaſti ſi ſufficiat multas ele/
moſinas facere dico tibi ꝙ nõ. niſi poſtea tibi
facias. et aĩe me miſericordiã impẽdas. quia
nõ eſſet cõueniens. vt quis alteri eſſet pius. ⁊
ſibi ĩpi ĩpi⁹. eccl̃. Qui ſibi nequã eſt. cui bon⁹
erit q. d. nulli. Reſpõdit tercio di. Solicite
ambulare corã dño tuo. ac ſi dicat Interroga
ſti ſi ſufficit multas genuflexiones facere.
Dico tibi ꝙ non. niſi etiã ꝑ bona opa ſtudeas
ſolicitus eſſe. et ſic ambulare coram deo tuo
non ſolum exteriori apparentia. ſed etiam in/
teriori deuotione. et preſentia ſtudeas aĩam
mundam ſeruare a peccatis. q̃d eſt maximum
obſequiũ deo reddendũ. Ad q̃d etiã obliga
mur oẽs ꝓmiſſiõe. q꞉ votuꝫ cõe eſt illud. q̃d/
oẽs in baptiſmo faciũt. cum rñdet renunciari
dyabolo. et pompis eius. vt dicit magr̃. iiij.
ſententiaꝝ. di. iij. c. viij. Ex quibus patet illa
pars. et ꝑ ꝯſequens totũ huius euangelij.

Sabbato poſt reminiſcere.

Homo quidam
habuit duos filios et dixit ado/
leſcentior ex illis pat̃ da mihi por
tionẽ ſubſtantie que me contingit. Luc̃. xv. B
Natura dictat, plẽ a parentibus fore nutriẽ
dam ⁊ alendã. et ꝙ ſuccedat parentibꝯ in boniſ
q꞉ qui dat alteri eẽ et vitã dat etiã conueniẽ/
ter neceſſaria ad eſſe et viuere. Sed ſecundũ
phm̃. viij. ethi. Filij a parentibus eſſe ſuſcipi/
unt ergo merito etiã ſuſcipiũt ab eis nutrimẽ
tum. Illa enĩ ꝓcedũt ex inſtinctu nature. ſcꝫ
liberoꝝ ſucceſſio. et eoꝝ educatio. vt habetur
di. i. Jus naturale ⁊ lex dic̃. ꝙ oĩa que noſtra
ſunt ex toto filijs paramus. ff. de liberis agl̃. vł
alen. l. penl̃. Unde dicit imperator cogitare
debent parentes. ꝙ et ipſi fuerũt filij. et que
a ſuis parentibus ſpabant. ſuis facere filijs d̃
bent. in aut̃. vt cum de appellatione cognoſcit̃
§. conſiderare. coll̃. viij. ¶ Sed queritur an
pater poſſit filium ſuum exheredare. et vide
tur ꝙ non. cuꝫ ſucceſſio illa ſit naturalis. Di
co ꝙ multis cauſis poteſt filius exheredari q̃
allegantur in auten. vt cum de appellatiõe co
gnoſcitur. §. cauſas. col̃. viij ſcꝫ. Si parentibꝯ
violentam manum intulerit. vel grauem vel
inhoneſtam iniuriam fecerit. vel ſi criminali/
ter eos accuſauerit de cauſa que non ſit con/
tra principem vel rempublicam. Si cuꝫ ma
leficis verſatur vt maleficus. ſi vite parentũ
inſidiatus fuerit per venenum vel alio modo
ſi vxoris prĩs. ſcꝫ nouerce ſue vel ꝯcubine pa
tris ſui immiſcuerit vł delator parentum fuerit

et ex ſua delatione parentes graue diſpendiū
ſuſtinuerūt. ſi ɔtra volūtatē parentū inter arcia-
nos et mimos pſeuerauerit cū pater illi⁹ pfeſ
ſiōis nō fuerit. ſi filia vitā luxurioſā egerit tā
pntes p poſſe ſuo eā dotare vellēt niſi neglex
erint eā maritare vſqꝫ ad .xxv. annū ſi parentes
de carcere nō eduxerūt. Nā ſi pater p liberoꝝ ne-
gligentiā vel ɔtemptū nō fuerit liberat⁹. et in
captiuitate deceſſerit. illi liberi ad ei⁹ ſucceſſi-
onē venire nō dn̄t q nō feſtinauerūt ei⁹ redē-
ptōem pcurare. ſi phibuerit pr̄em ɔdere te-
ſtamentū. et pr̄ poſtea potuerit facere teſtamē
tū. pōt p hac cauſa exheredare filiū. ſi parenti-
bus furioſis debitā curā nō impēderint. ſi pa-
rentes poſtea recupant ſanitatē poſſunt filiū
exhereditare. v̄. Heredes ſpoliāt freneſis in-
iuria carcer. Delatos accuſāt. praua venena
nouercas. Verberat et phibet. meretrix fide-
iuſſio mun⁹. Hec p tanto dicta ſunt. qꝛ adole
ſcēs de q pn̄s loquit̄ verbū. nullū forte illorū
ɔtra pr̄em ppetrauit. cui⁹ ex cā priuari potuit
hereditate. et qꝛ fili⁹ exn̄s legitim⁹. quaſi ex de
Q bita portōe ſue ſubſtātie et hereditatis poſtu-
lauit. dicēs pater rc̄. ¶ Querit̄ vtꝝ hō ado
ptiu⁹ fili⁹ dei patris ad tantā grām p peniten-
tiā reſurgat quantā amiſit de peccatis. Et re-
ſpondent aliqui doctores ꝙ nō oportet ꝙ re-
ſurgat realiter ad tantā grām quantā p pecca
tū amiſit. Cui⁹ ratio eſt. qꝛ quicūqꝫ grad⁹ gra
tie ſufficit ad delendū oēm culpā mortalem.
quantū ſufficit ad delendū culpā. Ideo peni
tens reſurgere pōt in minori vl' maiori grā. ſe
cundū ꝙ ſe meli⁹ pparat et diſponit. et diuina
bonitas et largitas diſpenſat. Alij aūt appet
ꝙ reſurgat ad maiorē grām. pter nouū actū
penitentie. cui de cōgruo correſpondet nou⁹
grad⁹ grē. vltra illos grad⁹ grē. quos primo
ante pcm̄ habuit. ¶ Querit̄ ſcdo an oēs v-
tutes neceſſarie ad ſalutē p pcm̄ amiſſe. p pe-
nitentiā redeāt. et reddant̄ penitenti. dicen-
dū ꝙ ſic. Nā oēs virtutes neceſſarie ad vſū
caritatis ad ſalutem reducunt̄. ſi erāt diſſipa
te p pcm̄. Et itelligeſ de vtutib; ad vſū cari
tatis et ad ſalutē neceſſarijs. ſic eſt fides ſpes
et caritas. Et nota ꝙ licꝫ in pctorib; maneāt
multe vtutes naturales tn̄ tales ſine fide et ca
ritate nō valent erigere volūtatem creatā. ad
fixe diligendū deū gratuite pp' ſeipm̄ ſup oīa
quin potius ipam deflectāt. et deflexā detinent
ad cuiuſlibꝫ comodū pprium. Quia ad hoc

vt volūtas creata erigat̄ ſupra ſe in deū ad di
ligendū deū fixe et gratuite pp' ſe et ſup oīa. re
quirit̄ quedā virtus ſupnaturalis et heroyca
gratis a deo īfuſa. qualis eſt caritas et gratia
Patet in ſili. extra de hereti. ad nr̄m. in cle. in
dampnatōe hereſis begbardoꝝ et beginaꝝ colo
nie. Et pp' h' in penitentia reddunt̄ oēs vtu
tes infuſe neceſſarie ad ſalutem q erāt p pcm̄
amiſſe. ¶ Querit̄ tercio an opa p caritatem R
viua et mortificata ex pcō p pn̄iam reuiuiſcāt
reſpondet̄ ꝙ opa facta ī caritate. ſꝫ poſtea pec
cato mortificata. p pn̄iam reuiuiſcūt. Sed il-
la opa de genere bonoꝝ. que in peccato morta
li ſunt facta. nunqꝫ erunt viua. qꝛ nūqꝫ ſpūm
vite ſcꝫ gratiā habuerunt. Caritas eni eſt vi
ta et forma oīm vtutū. et opeꝝ eaꝝ. et igitur
qꝛ vitā nunqꝫ habuerūt. idō nūqꝫ viuent. Sꝫ
qd erit de opibus illis factis in mortali. Di-
co ꝙ licet de ɔdigno ad nihilū valeant. d' cō
gruo tn̄ ad multa valent. Primo dyabol⁹ in
tali hoīe nō tantā habꝫ poteſtatem. quātā ha
beret ſi illa opa p eū nō eſſent facta. Sicut le-
gitur de quodam iudeo ſignante ſe ſigno cru
cis. ad quē accedens dyabol⁹. nec potens ſi
bi nocere. dixit ad alios demones. Ecce vas
vacuū. ſed ſignatū. Ita conſimilit' eſt d' alijs
bonis opibus in mortali factis. Secūdo va-
lent ad quādā bonā habilitatē faciendi bona
et declinādi mala puta ad aſſuefactōem bo no
rum operum. Nam iter ſepius viſitatū facili⁹
ptranſit̄. Exemplū de quodā milite. qui ifor
mat⁹ ꝙ pacē cū d'o faceret. et nō peccaret. no
luit. ſꝫ bene treugā ad menſē annuit. et in illa
treuga ſic in bonis habilitat⁹ eſt. ꝙ poſt verā
pacē cū d'o inijt et peccare ceſſauit Tercio ad
min⁹ ſuppliciū tollendū. qꝛ ex quo ad bonū di
ſponūt. faciūt vt hō ſepe in minori ɔtemptu
peccet et etiā vt a multis peccatis virtute aſ-
ſuefactōis p hmōi opera indite retrahantur.
et p ɔſeqn̄s faciūt vt hō nō tantā penā incur
rit quantā incurriſſet ſi hmōi opa nō feciſſet.
Penam aūt debitā nō minuunt. ſed bene de
bendam modo predicto. Quarto ad corpora
lem proſperitatē. ſcilicet fertilitatem. ſanita
tem. diuitias. et huiuſmodi talia obtinenda
quia nullum bonum manet irremuneratum.
ſecundum boetium. vitam autem eternā nō
poſſunt mereri. cum actio eorum vitalis q
eſt operantem perducere ad vitam eternam.
ſemper ſit ſuſpenſa dicat igitur. Bonauentu.

in.iiij.ſup mgr̃m.di.xv.ar.i. Qđ hõ quan/
tumcũqꝫ ſit maximus pcõr.nõ debet deſinere
bona facere.ſicut elemoſinas dare frequẽtare
eccías.orare ieiunare.ꝛ hmõi qꝛ qñ ſic aliqd
faciť ad dei gľiam hoc nõ põt eſſe ſine aliqua
gratia gratis data.que diſponit de ꝯgruo ad
gratiã gratũ facientẽ.quã dñs aliquo mõ ac/
ceptat.ex ꝯmeret đ ꝯgruo. Etiã p talia opa
ſe diſponit ad gratiã et multiplicat ꝑ eo inter
ceſſores. Quantũ ad ꝯtinuatõem ꝛ expoſiti/
onẽ eſt ſciendũ.ꝙ ſic heri oſtendebať dei pie
tas in reuocãdo auertentẽ. Sic hodie magꝭ
declarať dei benignitas in ſuſcipiendo penitẽ
tem.et ſcđm hoc tres ſunt partes huius.
In prima notať damnoſa ſepatio adoleſcen
tis in principio.homo quidam ꝛc.
In ſecũda fructuoſa reuerſio penitentis.ibi
Ipſe autem intra ſe.ꝛc.
In tercio amaroſa receptio indulgentis.ibi
Cum autem adhuc.ꝛc.

Quantũ ad primum

eſt notandũ ꝙ pñs textus põt exponi đ popu
lo iudaico qui fuit filius ſenior.et gentili qui
fuit iunior.filius maior ſiue ſenior ĩ cultu vni
us dei ꝑmanſit.et iunior vſqꝫ ad colẽda ydo
la deũ deſeruit. Subſtãtia eſt omẽ illud quo
viuim᷒.ſapimus.cogitamus.hãc de᷒ eq omĩ
bꝫ dedit. Cui᷒ ğ ſubſtantie portiõem.iunior
ſibi petit dari.cũ hõ rationalis ſuo ſenſu delec
tať ꝛ ꝑ liberꝫ arbitriũ vult ſm ſenſualitateꝫ ſe
regere.et a domo creatoris exire. Et diuiſit il
li ſubſtantiã. Ambroſius videns aũt ꝙ diui
nũ patrimoniũ petẽtibus dať nec putas cul/
pa pr̃is eẽ ꝙ adoleſcẽtiori đdit.nulla đi reg
no infirma etas.nec fides grauať ãnis ipe cer
te ſe indicauit ydoneũ ꝗ popoſcit.atqꝫ vtinaꝫ
nõ receſſiſſet a pr̃e impedimentũ neſciuiſſet eta
tis. Sequiť eñ nõ multũ poſt hos dies ꝯgre
gatis omnibꝫ ꝛc. Exiť.fili᷒ iunior in regioneꝫ
longinquã ꝑfectus eſt.nõ localiť a deo rece/
dens.qui vbiqꝫ eſt ſcꝫ affectu. Fugit eñ pec/
cator deũ vt a longinquo ſtet ꝛc. ¶ Moraliť
ꝑ iſtos duos filios.ꝑ ſeniorẽ põt deſignari iu
ſtus viuẽs in volũtate dei patris.cui de con/
gruo debeť hereditas eterna.ꝑ iuniorẽ pctor
qui ſepatus eſt a deo.nõ eſt dign᷒ pane quo
veſciť.hic quaſi ſpuri᷒ repellendus eſt ab he
reditate etña. Nã vt canões ꝛ leges dictãt.tria
ſunt genera filioꝝ. Quidã eñ filij dicunť le
gitimi et naturales.vt nati ex legitimo thoro
iſti iure ſuccedunt ꝑentibꝫ in hereditate.ꝛ ad
oẽs actus legitimos reputanť ydonei.extra
ꝗ fi.ſunt legit.c.cũ inť.et.c.ex tenore. Alij di
cunť legitimi et non naturales vt.adoptiui
ſeu arrogati. Iſti ex gratia etiã ſuccedũt pen/
tibus. Quidã nec naturales nec legitimi.hoꝝ
quidam dicunť manzeres.ſcꝫ de ſcorto nati.
Sunt quidã ſpurij qui de cõcubina nati ꝗ de
adulterio nati ſunt.hij in nullo ſuccedũt.nec
inſtitui poſſunt a patre.nec ſecundũ legeꝫ ali
debent.qđ inductũ ẽ in deteſtatõem criminis.
Sed ſm canones ex benignitate ali debent.
hos mater teneť alere ante trienniũ.et pater
poſt. Et ſunt inhabiles ad omẽs eccľiaſticas
dignitates. Sic ſpũaliter de᷒ pater habet fi/
lium legitimũ et naturalem.ſcꝫ ibm xp̃m quẽ
ſcđm apoſtolũ.heb.i.conſtituit heredem vni
uerſoꝝ ꝑ quem fecit ꝛ ſecula. Habet etiã filiũ
legitimum et adoptiuum.ſcꝫ iuſtũ fidelẽ hũc
ex gratia ꝛ congruo fecit heredem vite eterne
Thitũ.iij. Iuſtificati gr̃a ipſius heredes ſu/
mus ſecundũ ſpem vite eterne. ¶ Habet eti
am ſpurium ſcꝫ iniuſtum peccatorem.cui iure
hereditario nihil obligať qui tñ ex gratia po/
ſtulat aliqua tranſitoria.et dona naturalia do
nari dicens.pater da mihi portionem ꝛc.cui
deus pater ex pietate motus donat aliqua ne
ceſſaria et temporalia.vt virtuoſe expendat.
ipe autem peccator filius perditionis.
Patrem celeſtem refutat obprobrioſe.
Donata deuorat voluptuoſe.
Egeſtate peccatoꝝ exulat ignominioſe.
Dico primo ꝙ peccator ſpurius dyaboli.pa
trẽ celeſtem ꝛc. Nã cui᷒ adheſionem ꝗrere de
beret eius ſepatõem expoſtulat.naturaliť eĩ ꝗ
libet res ptĩ huic magis adheret vbi maiorẽ
influentiã pietatꝭ ꝛ auxilij ſperat habere.ſicut
videmus in floribꝫ qui ſemper ſe vertunt ad
partem ſolis ꝓpter influentiã. Et vulgo dici/
tur.vertere debes palliuꝫ qua parte noſcis fla
re ventum. Hoc etiam exprimitur in pueris
qui nullibi melius habent ꝙꝫ in domo patris
et in ſinu matris.et ſemper ad hunc habent
recurſuꝫ. Unde recitatur.ꝙ rex dauid ſemel
amiſit ſalomonem filium ſuum.quem cogno
ſcens ſapientem.per eius ſapientiam locum
eius habitationis et manſionis auſcultabat
mittens in orbẽ terre tria ꝓbleumata ad oẽs
reges.ſciẽs ea neieꝫ niſi filiũ poſſe ſoluere et

exponere. vt ꝑ hoc filij manſionē experiretur. Primū ꝓbleuma. Quid meli⁹ ꝛ vtili⁹ ꝛ de-
lectabili⁹ ē. qd̄ pt̄ hō hr̄e in hac vita. Scdꝫ
q̄s cibus eſſet hoī magis ꝯueniens. Terciū
q̄s eſſet loc⁹ ſecurioꝛ ꝓ puero. Que ꝓbleu-
mata delata ꝑ circuitū. ad quēdā regē tandē
deuenerūt. cū q̄ tūc tp̄is ſalomō moꝛabatur.
Qui rex audiēs ꝓbleūatib᷒. miſit ꝓ oīb᷒ ſatra
pis ꝛ ſapientib᷒ ꝯſiliarijs ꝓ hoꝝ ſolutōe. ſꝫ ne
mo inuent⁹. acceſſit ſalomō itelligens pr̄em
V ſuū hec miſiſſe. ¶ Et rn̄dit ad pmū. ꝗ nihil
vtili⁹ ꝛ delectabili⁹ pōt hō hr̄e in hoc mundo
ꝙ̄ coꝛ quietū. Ad ſcḋm nō eſt ꝯuenientioꝛ cib᷒
ꝓ puero ꝙ̄ lac mr̄is. Ad terciū ꝯueniēntiſſim⁹
loc⁹ et ſecuriſſim⁹ eſt gremiū mr̄is. Conſide-
rans ḡ ſalomon deſideriū pr̄is rediit. ad quē
pr̄ ait. Fili mi nunq̄d me viuente. habuiſſes
ita quietū coꝛ ſicut mecū qꝛ puer naturalr̄ in
clinat̄ ſtare cū parentib᷒ nec aliq̄s tibi tā bene fa
cit nutrimento ꝛ doctrina ſicē ego. nec alibi es
ita ſecur⁹ in aliq̄ reḡ curia ſicut in mea. et iō
noli vlteri⁹ recedere a me. Spūalr̄ hō qui ꝑ
pcm̄ longe receſſit a deo. ſtat in continua coꝛ-
dis ꝑturbatōe. nūc timoꝛe ꝓpalatōis ſi occul
tū eſt pcm̄. nūc timoꝛe coꝛꝑis dānificatōe vel
rerum amiſſiōe. timoꝛe moꝛtis ꝛ pauoꝛe eīne
damnatōis. nec pōt quietari niſi cū deo. qn̄
ſcꝫ conſiderat ſe immunē a peccato et ſtare in
gracia vn̄ augu. Inquietū eſt coꝛ meū donec
ꝶ veniat ad te. ¶ Debet ergo peccatoꝛ redire
ad domum dei patris. ſcꝫ ſanctam eccleſiam.
in qua ſecurat̄ ab omnib᷒ aduerſarijs. et hoc
ꝑ penitenciā. Et inueniet pr̄em graciosum ma
trem ſcꝫ virginē glioſam clementē. que refu-
giētes ad gremiū ſue mie ſuſcipit ꝛ ab hoſtib᷒
defendit et lacte gr̄e nutrit. vn̄ venerabilis
Anſ. in oratōe que incipit virgo munda dic.
ſicut namq̧ beatiſſima virgo impoſſibile eſt
vt hec merita tibi tā ſingularia nobis tā neceſ
ſaria obliuiſcaris. ſicut mitiſſima incredibile
eſt. vt ſupplicantib᷒ nō miſerearis. Nemo igit̄
diffidat de matris miſericordia. qꝛ ſi peccaſti
ꝑ ignoranciā reuertere ad eā. qꝛ ipa ſapiens ē
ad impetrandū remiſſionē pcī. Si ꝑ debilita
tem. peccaſti. mater dei foꝛtis eſt ꝛ te releuare
pōt a pcō in qd̄ cecidiſti. Si ꝑ maliciā te elō-
gaſti. recurre ad virginem glioſam. qꝛ miſeri
coꝛs eſt ſaluare. ꝛ te vbere pleno lactare et re
creare. Et ergo dicit. b. Bern. Sileat miſeri
coꝛdiam tuā. O beata virgo ſi q̄s eſt q̄ inuoca-
tā eam in neceſſitatib᷒ ſibi meminit defuiſſe.
Nos quidem ſeruuli tui in ceteris congaude
m⁹ tibi q̄ſi diceret. Eo ꝙ digna fuiſti ꝯcipe fi
lium dei ꝛ parere humilitatē tuā laudam⁹ vir
ginitatē tuam miramur. ſꝫ miſericoꝛdiā inuo
cam⁹. Hec eſt ei q̄ toci⁹ mūdi reꝑatōem obti
nuit ꝛ ſalutē oīm impetrauit. Quis aūt mie
tue o benedicta longitudinem. latitudinē ſub
limitatem et ꝓfunditatē queat inueſtigare. Nā
longitudo ei⁹ vſq̧ in nouiſſimum diē. inuocā
tib᷒ eā ſubuenit vniuerſis latitudo q̄ꝫ eius re
plet oꝛbē terraꝝ. vt ſua miſericoꝛdia ſit plena
oīs terra ſublimitas miſericoꝛdie ciuitatis ſuꝑ
ne inuenit reſtauratōem. ꝓfundū aūt ei⁹ mie
ſedentib᷒ in tenebris et vmbra moꝛtis obti-
nuit redemptionē. ¶ Secundo peccatoꝛ ma Y
le facit patrimoniū ſuuꝫ. ſcꝫ dona naturalia coꝛ
poris et aīe luxurioſe expendendo. Nam ſicut
ignis ꝯſumit ligna. ſic luxuria diſſipat et con
ſumit ſubſtanciam burſe. nature et foꝛtune. ec
gr̄e et gloꝛie. iob. xxxi. Ignis eſt vſq̧ ad de
perditionem deuoꝛans. et omnia eradicans
germina. Eſt enī luxuria ſingulariter dilecta
et p̄cipua filia dyaboli. quā vt ꝑ eaꝫ multos
poſſit lucrari dimiſit liberā ſolutam vt omni
bus eſſet cōis. dyabol⁹ enī cogitās ſi haberet
filias ex his generos haberet. quos ſecum tra
heret ad infernum. Duxit itaq̧ vxoꝛem iniq
tatem de hac genuit ſymoniā quā copulauit
clericis. poſtea ypocriſim quā copulauit reli-
gioſis monachis et beginis. rapinam nobili-
bus. vſuram burgenſibus. doloſitatem aduo
catis. ſuperbiam potentib᷒. ſed luxuriā nulli
aꝓpriauit. ſed eā omib᷒ expoſuit. vt plures ſe
cum ad infernuꝫ traheret. De iſta turpiſſima
beſtia filia dyaboli loquit̄ Agellius. li. noctiū
acticaꝝ di. Nulla beſtia capitalioꝛ ꝙ̄ volup-
tas coꝛꝑis cui⁹ auide libidines temere et eff
frenate incitāt. hic ꝓrie ꝓditōes hic reīpub
licaꝝ euerſiōes. nullū deniq̧ ſcel⁹ nullū faci⁹
eſt ad qd̄ ſuſcipiēdū nō libido voluptatis im
pellat. ¶ Tercio dixi ꝙ peccatoꝛ ignominio Z
ſe eget ꝛ merito ignominioſe dr̄ egere. q in oī
habundancia ꝛ leticia coꝛdis ſui ꝑfecit curiuꝫ
et mutato oꝛdine ī egeſtate ꝯpellit̄ mēdica-
re. vn̄ boe. ij. de ꝯſo. In oī aduerſitate foꝛtūe
īfeliciſſimū gen⁹ īfoꝛtunij ē recoꝛdare ſe fuiſſe
felicē. Sic īfeliciſſim⁹ dr̄ homo. qui habun-
danciam omniū rerum tam ſpūaliū ꝙ̄ coꝛꝑa-
liū habuit quam ꝑ breuiſſimaꝫ pcī ī delecta-

tōcꝫ amiſit. amittit deū. ſ. patrē. mariā matrē
fratrem angelū. interceſſionē ſanctoꝝ fauorē
hoīm. inobedientiā reꝝ. ꝯſumit naturalia. et
etiā ꝑdit gratuita. Et ideo bene dicit̃ egere ſi
cut ptꝫ in illo ꝓdigo. qui dimiſſis patre. mr̃e.
fratre. et omnibꝰ amicis abſceſſit in longinq̃
regionē. ⁊ ꝯſumpta ſubſtantia luxurioſe viuē
do. ñ ſolū burſe. ſꝫ ec̃ nature ⁊ gr̃e. ⁊ cepit ege
re. ⁊ d̃ ſiliq̃s cupiebat ventrē implere ⁊ nemo
illi dabat. O quantā miſeriā ⁊ infelicitatē il-
le ſuſtinuit. qui tantā plenitudinē ⁊ habūdan
A tiam amiſit. ¶ Poterit ille ꝯqueri de ꝑuerſi
tate mundi ⁊ infelicitate. ſic̃ quidā garcio. q̃
dicebat tria fieri in curijs dñoꝝ. que melius
oppoſito mō ſe haberēt. Primū ꝙ qui prius
ſunt veſtiti. remotius locant̃ ab igne. ꝙ q̃ plꝰ
eſuriunt debilius ꝓcurant̃. Terciū ꝙ qui po-
ſteriꝰ ponunt̃. citius de mēſa vocant̃. Sic ec̃
hic licet famē inſaciabilē miſeriā ītolletabilē
pateret̃. nemo tñ refocillauit. qꝛ patrē miſeri
cordie ſpreuit. ⁊ alti adheſit. Sic peccatorq̃
peccādo ſe a deo ſepat. eiuſ dilectionē amittit
⁊ pene ⁊ miſerie eterne ſe ſubijcit. Sicut oſtē
dit̃ ſcd̃m fulgenciū. qui ipſuꝫ pc̃m ꝑ veteres
dicit̃ ſub imagine mulieris fuiſſe depictū hoc
mō. regina quedā ꝯtinue tremēs vocata dea ī
fernalis. in cuius circuitu ſtabant tres imagi
nes. vna dei. alia hoīs. alia dyaboli. et imago
peccati his tribꝰ imaginibus tres cartas por
rigebat. In quaꝝ prima ad imaginem dei cō
tinebat̃ ſic. deuꝫ ſaluatorem meum miſera ꝑ
didi. et oēs angelos eius. ve ve mihi vt quid
nata ſum. In ſcd̃a ad imaginem d̃monis ha
bebat̃. In ꝓfundum inferni detracta ſum. qꝛ
miſericordia dei abiecit me. Tercia ad imagi
nem hoīs cōtinebat ſic. oīa mala. omnis
horror. et omnis tribulatio finis meus eſt.
et oīs pena. ſolū cupio ut ſi quis me diligit
hꝰ ſibi innoteſcat ꝙ qui ſibiip̄i ꝓdeſſe ñ vult.
ꝓfectum et liberatōem ab alijs nō querat. nec
expectet. qꝛ decipiet̃. Ex quibus omnibꝰ ap-
paret ꝙ ipſum peccatum eſt adeo malum et
nociuum ꝙ omnibus bonis nos ſpoliat. et et-
ne egeſtati nos aſſociat.

¶ Secunda pars in qua

B notatur fructuoſa reuerſio penitentis ad ſtatū
gratie. ibi In ſe autem reuerſus. ⁊c̃. Morali
ter peccator longe a deo diuiſus et ſeparatus
debet inſtar huiꝰ ꝓdigi ꝑ ꝯſideratōnem in ſe re
uerti. penſare propriā miſeriā ⁊ inopiā ⁊ dei
patris maximā pietatem dolere ⁊ nō quieſce-
re donec ad eū veniat qui eſt pater miſericor-
diaꝝ. et deꝰ totiꝰ ꝯſolatōis. vñ naturalit̃ que
libet res vertit̃ ad locū ſibi ꝓpriū vt poſſit ꝯſer
uari in eſſe. iiij. phicoꝝ. Nā piſcis q̃rit aquaꝫ
auis aerem. talpa terrā. ſalmandra ignē. puer
patrem. Sic pcc̃or ꝓcul in regione calamitatꝭ
et miſerie a deo elongatus dolore debet ⁊ pe-
nitere et feſtinare ad patrē. qui tante pietatis
eſt. ꝙ nulliꝰ ſpernit penitētiā. oēs ſuſcipit cō
ſeruat et d̃fendit. Vñ de. pe di. iij. §. ecce d̃r.
Talis erga hoīes pietas dei eſt. ꝙ nūq̃ ſpnit
penitentiā. ſi ei ſincere et ſimpliciter offerat̃.
etiam ſi ad ſummum q̃s ꝑueniat maloꝝ et in
de velit reuerti ad virtutis viā ſuſcipit libent̃
amplectit̃ oīa facit. quatenꝰ reuocet ad priorē
ſtatū. q̃d̃cq̃ adhuc ꝑſtantiꝰ eſt ⁊ eminentius.
etiā ſi nō potuerit aliq̃s explere omnē ſatiſfaci
endi ordinē. q̃ntulācumq̃ ⁊ quamlibet breui
tpe geſtam nō reſpuit pniam. ¶ Ad hunc pa C
trē pium et benignū dꝫ pcc̃or inſtar filij ꝓdigi
In corde recurrere ad eiꝰ benignitatem.
In ore ꝓponere ꝓpriam iniquitatem.
In ope intendere ſatiſfactōis humilitatem.
Primo eñ debꝫ pctōr in corde recurrere ad
dei benignitatē qꝛ ſc̃m aplm̃ pr̃ miaꝝ. Vñ ps.
Quō miſeret̃ pr̃ filioꝝ miſtꝰ eſt dñs timenti
bus ſe. qm̃ ip̄e cognouit figmentū nr̃m. Nam ſi
cut naturalit̃ vbi eſt maior expſſio ſilitudinis
ibi exprimitur etiā maior ratō amoris et dilectio
nis ſic̄ ē in pr̃ntibus ad filios. ⁊ ecōuerſo inter
ciuem ⁊ ciuē. artiſanū ⁊ artiſanū. cū igit̃ deus
ſit pr̃ nr̃ creando recreando ⁊ iuſtificando et
nobis impſſerit ſilitudinē ⁊ imaginē ſuā ma
xime dilectōis et amoris eſt ad nos. q̃re xp̄s
vnigenitꝰ dei filiꝰ. cuius nos ſumꝰ filij adop-
tiui docuit nos inuocare pr̃em nr̃is in neceſſi-
tatibꝰ di. vt hr̃ math. vi. Dicite pr̃ nr̃ q̃ es ī
celis. ¶ Sed cur par pietatis filios tam dire
flagellat. Dico ꝙ pctīs nr̃is ꝯpellit̃. quia ſic D
iudex nō diceret̃ iuſtꝰ q̃ ſemꝑ ꝑceret malefac
toribꝰ. ſꝫ iniuſtꝰ. et vt damnoſꝰ reipublice ar-
guendꝰ. Sic deꝰ pr̃ nō eſſet iuſtꝰ. ſi malos nō
puniret ⁊ iuſtos remuneraret. Omnimū autē
incōueniēs ē deo īpoſſibile. ſic et iniuſtū eſſe
ġ vera iuſticia exigēte. ⁊ nr̃a iniuſticia ⁊ neq-
cia merēte. cōpellit̃ ad puniendūꝫ. quamuis
ſit cōtra naturā eius et voluntatem. yſaie. i.
Heu vindicabor de inimicis meis. Hic heu

inſinuans ꝙ cū dolore. et ꝑ ꝯſequēs inuolun
tarie. Nō patet etiā in tarda punitiōe. Nam
qñ aliquis aliquid inuolūtariū facit. tardius
facit. ſicut videmus in ſeruis ⁊ ancillis. qui
trina iuſſiōe vix ꝓcepto dñi vl' dñe obtempe
rant. Et illud ſignū eſt ꝙ ſunt ad hoc faciēdū
inuolūtarij. Sic deus facit qꝛ ꝯtra naturā ei⁹
eſt nō miſereri. puniendo tardi⁹ punit. vt tar
dando oſtendat ꝙ nō delectat̄ in punitione.
Nō oſtendit̄ ꝑ figurā. geñ. iij. vbi d̄r ꝙ pec
cante adā in ꝑadiſo. venit de⁹ ad puniendū.
⁊ ambulauit ad aurā poſt meridiē. Dicit̄ no
tant' ambulauit. id ē tarde nō feſtināter venit.
ad aurā id ē vox ei⁹ videbat̄ ꝓcedere a vento
leui q̄ eſt inter auſtꝝ ⁊ occidentē. Et h̄ ſcd̄m
heb. hora. x. diei. Itē qñ pct̄m ſodomoꝝ cla
mauit ad deū ꝓ vindicta noluit feſtinant̄. ⁊ ī
ꝓncinctu punire peccatores. licꝫ magnū eoꝝ eſ
ſet pct̄m. ſed ꝑus voluit deſcēdere ad tardan
dū ſe et videre ſi ſic eſſet. Quare dic̄ clamor
ſodomoꝝ venit ad me ⁊c̄. deſcendā et videbo
vtꝝ clamorē qui venit ad me ope ꝯpleuerit
Geñ. xviij. Ex quib⁹ patꝫ magna pietas dei
patris. quā ſꝑ debem⁹ cogitare ⁊ ī dolore cor
E dis ꝓ mīa inuocare ⁊c̄. ¶ Scd̄o pct̄oꝛ debꝫ
ꝓponere ꝑ ꝯfeſſionē oris ꝓpriā iniquitatē di
cendo cōfeſſori. Ego indign⁹ et miſer pct̄oꝛ
peccaui in celū. q̄d cōfiteor deo oīpotenti in
cui⁹ cōſpectu malū feci. ⁊c̄. Sic ec̄ dauid cog
noſcēs reatū ſuū dixit. O dñe tibi ſoli pecca
ui. et malū corā te feci. Nā exiſtēs in domo in
cenſa nō diu expectat. ſꝫ ſtatim dū ignē ſentit
feneſtras apit. magna voce et lamētabili cor
de clamat ꝓ adiutorio. ſic ꝯſiderās domū cō
ſcientie igne male ꝯcupiſcentie. et pct̄i ignitaꝫ
et incenſam. debꝫ apire os et ad ꝯfeſſorē pro
adiutorio clamare. vñ Criſ. ſuꝑ illo v̄bo Di
xi cōfitebor ⁊c̄. Magna dei pietas que ad ſo
lam ꝓmiſſionē peccata dimittit. nōdū ꝓnun
ciat ore. et tñ de⁹ iam audit in corde. qꝛ ipſuꝫ
dicere q̄ſi q̄dam ꝓnūciare eſt. Votū em̄ ꝓ
opere reputat̄ hoc verum ſecūdum guil'. quā
do deeſt facultas operis. ¶ Sed querit̄ an
peccatoꝛ ꝑ ſolā cordis cōfeſſionē et ꝯtritōem
et non oris cōfeſſionem. poſſit quis mundari
a peccatis. Et videtur ꝙ ſic. per predictaꝫ auc
toritatem. Reſpondet magiſter hugo. ꝙ per
ſolam cordis contritionem poteſt in adulto
deleri peccatum. ſi vere conterit et ſatiſfacere
proponit. de cetero non peccare. et de commiſ
ſis confiteri ⁊ ſatiſfacere iuxta iudiciū eccleſie
Et ſi nunq̄ꝫ ſequitur oris confeſſio. vel operꝫ
ſatiſfactio. peccatum tamen iam dimiſſum in
contritione nō redit. peccat tamen mortaliter
is qui pōt cōfiteri iuxta ꝓceptum eccleſie. et
opere ſatiſfacere ⁊ hoc nō facit. Hoc etiā vult
mgr̄ Gratian⁹. de pe. di. i. magna. ¶ Sed q̄ F
ris ex quo ſola contritione cordis peccatum
a deo deletur. ad quid tunc eſt oris confeſſio
Reſpondetur ꝙ neceſſaria eſt ꝓpter obligati
onē ꝓcepti. qꝛ reconciliari debet peccatoꝛ nō
tantum ſecundum iudicium dei. ſed etiam ſe
cundum iudicium militantis eccleſie. Unde
ſcd̄m rich. in. iiij. ſuꝑ magiſtrum di. xiiij. ar.
vij. q. ij. Actus penitendi nec peccatū nec pe
nam remittit niſi ſit cum propoſito confitendi
et iudicium eccleſie ſubeundi. ſi facultas affu
erit. quia aliter actus ille non eſſet ſufficiens
nec eſſet contritio. quia contritio eſt actus pe
nitendi formatus gratia. Ordinauit autem
eccleſia confeſſionem oris ad humilitatem et
iuſticiam exercendam. et vt peccatoꝛ reddat̄
cautioꝛ. et vt ſatiſfaciat eccleſie quaꝫ leſit. Dū
enim peccatoꝛ peccat mortaliter. peccat con
tra deum et eccleſiam. Contra deum. ꝙ eius
preceptum irritum facit. ideo et iam aſtringi
tur quodam vinculo ad deum. quod ſolum
per contritionē remittitur et ſoluitur. Secū
do peccat contra eccleſiam quam contemnit
et ſcandalizat. et ligatur altero vinculo quod
ſolum ꝑ confeſſionem et ſatiſfactionē iniunc
tā penitentiam. et abſolutiōem ꝓ̄ſbiteri ydo
nei relaxat̄. Hec ꝓbant dicta. et manifeſtant
exempla. Naꝫ vt d̄r ioh. xi. Dñs prius ſuſci
tauit lazarum. ⁊ aplīs poſtmodū precepit ſol
uere ſuſcitatum. extra d̄ ſen. excō. a nobis. §. i.
Itē patꝫ in leꝓſo quē dñs a pcō mundauit ⁊
vt poſtea ſacerdoti ſacrificiuꝫ offerret ex lege
ꝓcepit etiam in decem leꝓſis qui in via mun
dati ſūt. āteq̄ꝫ ad ſacerdoteſ venirēt ⁊ tñ iuſſi
ſūt ire ad ſacerdotes. de. pe. di. i. §. an cor ve
ſtrum. ¶ Tertio peccatoꝛ debet intēdere ope
ris ſatiſfactiōem. ⁊ in hūilitate cordis dicere G
pr̄i celeſti. O de⁹ pater multa mala cōmiſi. et
tps et omīa q̄ dediſti mihi in pcīs expēdi. Et
ideo iam nō ſum dign⁹ vocari filius tu⁹. vt. ſ.
poſſim aliquid a te petere. quaſi fili⁹ ex debito
ſed fac mihi gratiaꝫ et recipias me ad te qua
ſi mercenariuꝫ. vt iuxta merita mihi aliquid
mercedis ꝯcedas. ſ. modicū tpus. vt aliquid

ſatiſfactionis expedia̅. Uideamus q̅ñ dn̅s fa
mulo ſuo indebitat̅. ꝙ petit laborãdi induci
as vt mercede laboris dn̅s exoluat̅. Sic ec̅
peccator debet petere inducias a dn̅o. vt p ſa
tiſfactõe3 idebitata oı̅a exoluat. Tales induci
as petiuit Job. x. vi. Dimitte me. vt plangã
paululũ dolorẽ. añq̈ vadã et nõ reuertar ad
terrã tenebroſam et optam mortis caligine.
terrã miſerie et tenebraꝝ vbi vmbra mortis
h 7 null' ordo ſed ſempitern' horror inhabitat
¶ Sed querit̅ vtꝝ in hac vita ꝓ pcc̅o mor/
tali poſſit aliqs ſatiſfacere et deo reconciliari
et videt̅ ꝙ nõ. Nã tanta eſt offenſa quantus
is qui offendit̅. ſ3 de' eſt infinit' qui offendit̅
in peccato. ſ3 quanta eſt offenſa tãta ec̅ debet
eſſe ſatiſfactio. alioq̅n nõ fit ſatiſfactio. Opor
tet ergo ꝙ homo ſe puniat. ſ3 hoc eſt impoſſi
bile in hac vita cum hoı̅s dies breues ſint.
Contra iob petijt paucitatẽ tp̅is ꝓ ſatiſfactio
ne. igit̅ 7c. Rñdet bonauẽ. ſm opinionẽ aliq̅
rũ doctoꝝ ꝙ d̅ oı̅ı̅ eo q̅d eſt ı̅ pcc̅õ nõ fit ſatiſ
factio. q̅m hoc eſt impoſſibile. nec de' exigit
ſatiſfactionẽ de oı̅ı̅ eo q̅d eſt in culpa. ſed ali
quid cõdonat p miſc̅diam. de aliq̅ requirit ſa
tiſfactõe3 p iuſticiã. vt ſıl' ibi ſit mı̅a 7 iuſticia
Uñ notandũ ꝙ in peccato ſunt duo. ſ3 offẽ
ſa dei et libido inordinata. Offenſa dei eſt in
finita et ꝓ illo nõ fit ſatiſfactio. nec fieri põt
et ſi hõ in infinitũ viueret. Sed dũ penitens
cõuertit ſe ad deũ. 7 diſplicẽciã hab3 de auer
ſione. de' ex ſua mı̅a illã dimittit. ſuã dando
gr̅am. Libido aũt p ſe finita eſt. 7 q2 de' iuſt'
eſt nõ remittit totũ. ſ3 ꝓ iſto exigit pena3 con
dignã ꝓ ip̅o dãno q̅d intulit ſibi peccator p
culpã 7 delectatõem libidinoſam Jſta aute3
pena ob rigorem diuine iuſticie ẽ viribꝫ nr̅is
i imꝓportiõabilis et nr̅e ꝯgnitõi ignota ¶ Ex
quo aũt opoꝛ3 vt ſatiſfaciamus deo. ꝓuidit
ex hoc igit̅ nobis via3 mı̅a diuina et ꝯſtituit
arbitꝝ ſacerdotẽ. cui dedit potentiã arbitran/
di. 7 taxandi penam magis vl' min' aſperã. p
ut maioritas vl' minoritas criminis circũſtanti
aꝝ expoſcat. 7 manifeſtãdi nobis ptem pene.
virtute paſſionis xp̅i. hũilitate cõfeſſionis et
ꝯtritionis remittere. vt diuina iuſticia ꝓ iſta
pte ſolutõem ab iſto nõ exigat. ſ3 ex paſſionis
pena xp̅i ſit ꝯtenta. quanta aũt ſit ps illa. no/
ſtrum non eſt determinare. ſ3 dei. ¶ Patet igit̅
rñdendo ad argu. ꝙ ſatiſfactõ illa nõ ſit de of
fenſa que eſt infinita quã d̅s ex miſc̅dia remit
tit. ſed de libidine et damno que ſunt finita3
¶ Sed querit̅ an vn' põt ſatiſfacere ꝓ alio k
dũ adhuc eſt in hac vita. 7 videt̅ ꝙ nõ. gal̅.
vi. Unuſquiſq3 on' ſuũ portabit. id eſt penã
ꝓ peccato ſuo. Dicendũ ꝙ in hac vita vnus
põt ſatiſfacere ꝓ alio. q̅d ꝓbat̅ ſic. Unuſ põt
ſatiſfacere ꝓ alio qui eſt in purgatorio. vt pu/
ta ſi iniunctũ ſit alicui ꝙ faciat tantã elemoſi/
nam vl' talẽ pegrinatõem. et morte ꝑuentus
hoc adimplere nõ põt. nõ interueniẽte negl
gentia aliqua. de diuina bonitate ꝑſumendũ
eſt. ꝙ ſi alius faciat eã ꝓ illo. eſt abſolut' ŏ de
licto illo. Sic ergo exiſtẽs in hac vita morta
li poteſt ſatiſfacere ꝓ exiſtentibꝫ ı̅ purgatorio
qui ſunt in alio foro. magis ergo in hac vita.
vn' põt ſatiſfacere ꝓ alio. Nã inter iſtos qui
ſũt in ecc̅ia militãte. vn' impetrat alteri gr̅a3
vt detur ſup illo math. ix. Uidens ih̅s fidem
illoꝝ ait paralitico Confide fili 7c. ñ. pec. glo.
quantũ valet apud deũ fides ꝓpria ap̅d que3
tantũ valet aliena. Sed magis eſt impetrare
alteri gr̅am. q̈3 ꝓ alio ſatiſfacere. gal̅. vi alter
alterius onera portate. Tenet̅ ĝ cõiter a doc
toribꝫ ꝙ vnus põt ſatiſfacere ꝓ alio viuente
vt puta ſi ille ꝓ quo debet fieri ſatiſfactio ip̅o/
tens ſit ratõe infirmitatis. vl' ratõe alteri' ip̅e
dimenti ratiõalis. nõ ꝑtendens euadere labo
rem. et tñ h̅ de ꝯſenſu clauiũ 7 ordinatõe. Nõ
eñ vid̅r conſonũ rationi ꝙ vn' ſatiſfaciat pro
alio ꝓpria auctoritate. ſ3 auctoritas ordinan/
tis req̅renda eſt. Ad argu. dicendũ ꝙ intelli
gendũ eſt de illis. quibꝫ nõ cõicant̅ ſuffragia
eccleſie. vel qui nõ ſunt de corpe eccl̅ie. ſicut
ſunt excõicati vl' exiſtentes ı̅ inferno. ibi vnuſ
quiſq3 onus ſuũ portabit ſine alleuiatione ꝓ/
pter diuinam iuſticiam.

¶ Tercia pars in qua l

notat̅ amaroſa receptio patris indulgentis
ibi. Cum autem 7c. Moraliter eſt notandu3
ſecundum ꝙ ph̅us dicit. ix. ethicoꝝ. ꝙ paren
tes plus amant filios q̈3 econtra. Cuius ratõ
eſt. quia magis ſciunt parentes q̈3 filij ꝙ filij
ex eis ſint nati. Sic etiam matres plus dili/
gunt filios q̈3 patres. quia certiores ſunt de
eis et plus laboris habent circa eos. Cum er
go parentes multum diligunt filios quia vt
hr̅. C. de cura. fili. l. vltima. Nullus amor
vincit paternum. Filij etiam debent dilige/
re parentes. Cuius contrarium ples faciunt.

Sicut recitať in geſtis romanoꝝ. de q̄daʒ fi/
lio regis alexādri q̄ ml'tū dilectus a pr̄e ſp tñ
patri inſidiabať. de q̄ admirans impator pru
dent' ⁊ māſuete paterno affectu ait filio dicēs
Bone fili ego ſum pr̄ tu⁹. p me mundū intra/
ſti. ⁊ heres me⁹ eris. cur mihi mortē minaris
in delitijs nutriui te. ⁊ oīa mea tua ſunt. Dſine
inq̄t ab illa iniquitate. filius ꝟo ei⁹ dictis nō
acq̄eſcens de die in dieʒ in malicia creſcebat.
Pater h' vidēs in locum deſtum filiū duxit.
dans ei gladiū q̄ ip̄e erat p̄cinctus di. O fili
mi interfice me. q2 min⁹ ſcādalum eſt tibi me
hic in oculto interficere. q̄z coraʒ pplo. Fili⁹ h'
audiēs. ſtatim gladiū a ſe pꝛoiecit. ⁊ coram pa/
tre flexis genib⁹ cū fletu magno miſc̄diaʒ ab
eo petijt dicens. O pr̄ peccaui. iā nō ſum di/
gnus vocari fili⁹ tu⁹. Pater ꝟo pietate mo/
tus. oſculat⁹ eſt eum dicens. Fili dulciſſime
dimiſſa ſunt tibi oīa. Amodo nō pecces. et
eſto mihi fidel'. ⁊ ego ero tibi gr̄oſus. Jpator ē
dn̄s nr̄ ih̄s xp̄c. fili⁹ malus xp̄ian⁹. mater dei
genitrix. Dū eñ malus xp̄ianus diuinis pre
ceptis nō obedit. querit mortē xp̄i quātuʒ in
eo eſt. iſtū ſecū duxit in deſertū hui⁹ mūdi. in
quo non tm̄ obtulit ſe mori. imo mortuus eſt
pp̄' delicta nr̄a iā dat tibi gladiū. id eſt pote/
ſtatem eum tenere. vl' a te eijcere et occidere.
Quia ſm aplm. q̄ peccata ↄmittūt iteꝝ deuʒ
crucifigūt. Cū ergo habeas poteſtatem xp̄m
occidēdi p peccata. fac iſtar h⁹ filij. cognoſce
dona q̄ accepiſti a xp̄o. et mala q̄ incidiſti pec
cato. ⁊ pꝛoijce abs te gladiū. id ē voluntatē ↄ
ↄtrariā et dicas in hūilitate cordis. Pať pec
M caui ⁊ malū ⁊c̄. ¶ Quācito aūt pct̄or p pe/
nitētiā ſe auertit a pct̄o. in ſignū ſincere cari/
tatis ⁊ vere recōciliatōis vult deus.
Obuiare penitēti velocit'.
Amplexari eū dulcit'.
Dotare eū nobilit'.
Primo qñ adhuc peccator lōge ē a deo ſine
ſuis meritis. d's a longe oculis ſue miſc̄die
eum reſpicit et gr̄am p̄uenientem immittit que
eū diſponit. et ad ſuam ↄſiderationē inducit
vñ p̄s. Miſc̄dia ei⁹ p̄ueniet me. Nā ſic vide
mus i hyeme. qñ ſol radios ſuos nō exalto.
ſed ex trāſuerſo influit ⁊ emittit. terra ſtringi/
tur. fructu ſpoliať. nec florib⁹ adornať. Sic
ſol iuſticie deus. qñ de altitudine bōitatis et
deitatis radiū ſue gr̄e et miſc̄die immittit cor
di hūano. tunc cor totaliter illuminať ad co/
gnitionē peccatoꝝ. inflāmať ad amorē. et ſpi
tur ad fructuoſuʒ laborē. Sicut legim⁹ d' ſan
cto petro. queʒ xp̄c reſpexit. et recordatus eſt
verbi. quod ei dixit ih̄us. et etiā ſi peccati qd̄
ei diſplicuit. ⁊ ex amore quē ad xp̄ʒ hūit dolu
it. ⁊ pn̄iam egit. ⁊ hoc etiā hic dicit' de filio p
digo. q2 pater eius eſt miſericordia ſup eum
motus et occurrit obuiam ei. ¶ Sed dicis N
ex quo peccator ſeip̄m cognoſcere nō poteſt.
niſi illuſtreť lumine preueniētis gr̄e videtur
mihi q2 non eſt ſibi imputandū. q2 gr̄e m illaʒ
non habet. que a ſolo deo dať ſine p̄cedenti/
bus meritis. Dico tibi peccator. q2 ſi gratiaʒ
illam non habueris. tibi iuſte imputať. imo
quilibet carens illa gratia iuſte condēnatur.
Cuius eſt ratio. quia quādo homo poteſt in
opus aliq̄d. ad quod neceſſario. vel ex pacto
ſequiť aliquid. ſi illud opus non facit. merito
imputať ſibi. q2 aliquod neceſſariū non ſequi
tur. verbi gr̄a. Actus illuminatiu⁹ qui eſt a ſo
le. non eſt in poteſtate mea. ſʒ ſi ſum in domo
totaliter clauſa. que cū radijs ſolarib⁹ vndiqʒ
eſt circumſcripta. ſi domus non illumiať. me
rito michi imputatur. quia poſſum ſi volo fe
neſtram et oſtiū aperire. et facere iſtum actuʒ
quo facto domus neceſſario illuſtratur. Jteʒ
non eſt in poteſtate agricultoris. q2 creſcunt
fructus et ſemina. quia hoc eſt a virtute celi.
nihilomin⁹ ſi anno elapſo ager fructū non ha
buerit. cultori imputať. maxime ſi agruʒ non
purgauit. nec diſpoſuit. quia hoc in poteſta/
te ſua fuit. Jtē papa dans indulgentiā eccle/
ſiam vel romam viſitanti. que indulgentia ñ
eſt in poteſtate mea. quia tamen actus ſcʒ ire
ad eccleſiam vel romam. quem ſequiť actus
indulgentiarū. eſt in poteſtate mea. ideo ſi in
dulgentias non habuero merito mihi impu/
tatur. et non pape. Sic eſt in p̄poſito. Nam
q̄uis eſſe in gratia non ſit in poteſtate homi/
nis recipientꝭ. ſed ſolū in poteſtate dī tribuē
tis. quia tamen homo poteſt in actū et in op⁹
ſcʒ in peccati deteſtationem et ↄtritionē. poſt
quā non p̄pter quaʒ deus vult dare gratiam
ideo ſi ip̄am non habueris. merito ↄdemna/
ris. Jdeo neceſſe eſt vt xp̄c veniat obuiaʒ pe
nitenti. Nō enim pater pꝛodigo veniſſet obui/
am penitenti. ſi non prius dixiſſet. ſurgam ⁊
ibo ad patreʒ. nec ad p̄priā patriam fuiſſet re/
uerſus. ſi nō reliquiſſet alienā. ¶ Sed queri O
tur an aliq̄ diſpoſitio p̄uia ad gr̄am ſuſcipien

dā. requirat᷑. Rn̄deo ꝙ gr̄a duobꝫ mõis pōt
accipi. Uno mō ꝓ ꝗlibet bono ⁊ auxilio. et qn̄
ꝙ minus ꝑfecto qd̓ ꝯtingit qn̄ deus nos per
ſuā inſpiratōem monet dicēs. fac hoc vel hoc
bonū ad talē grām nō reqrit᷑ diſpoſitō hoīs ni-
ſi cū venerit vt aſſentiat nutu diuino. tale bo-
nū ꝓficiendo. Scd̓o mō accipit᷑ gr̄a ꝓ iuſtifi-
catōe feſtina. ad quā requirit᷑ diſpoſitio hoīs
qꝛ ſicut nulla forma introducit᷑ niſi materia ſit
diſpoſita. vtꝫ in cera q̄ nō ſuſcipit impſſionē
et imaginē ſigilli niſi cera ſit prius diſpoſita
ꝑ liq̄factōem. ſic gr̄a iuſtificatōis nō recipit᷑.
niſi mens prius diſponat᷑ et vicijs purget᷑. d̓
pe. di. i. Alij ecōtra. ꝓpt᷑ qd̓ yſa. lviij. Si ab-
ſtuleris de medio tui cathenā. ſ. peccatoꝝ. ſe-
quit᷑. orient᷑ lux tua et dn̄s ſplendoribꝫ imple-
bit aīam tuā. Scd̓o deꝰ pater penitentē dul-
cit᷑ ſuſcipit et eū āplexat᷑ ⁊ oſclat᷑ ī ſignū vere re-
cōciliatōis. Nā amplexus et oſcula ſunt ſigna
pacis et amoris. Sic dū penitēs affectu ⁊ in-
tellectu quaſi duobus brachijs deū attingit
et deꝰ eū in mīa et gr̄a ſuſcipit. quaſi etiā du-
obus brachijs q̄d aliud ꝙ amoroſus et grati-
oſus amplexus duoꝝ et oſculū ſuauiſſimū et
paternū infigit᷑ dū penitenti apto corde et af-
fectu. dulcedo diuine bn̄dictōis infundit᷑. ⁊
oēs virtutes aīe huiꝰ rore bn̄dictōis irrigant᷑
et recreant᷑. Iſto oſculo ſupbenedicto et amā-
tiſſimo. magno deſiderio ⁊ frequenti ſuſpirio
aīa ſponſa xp̄i appetere ſolet et vt iocundet᷑ ⁊
letet᷑ dicere illd̓. Cañ. i. Oſculet᷑ me oſculo
oris ſui. q. d. Amantiſſimꝰ ſpōſus meus ibs
ī cuiꝰ amore lāgueo. īmittat mihi grām ⁊ miſe-
ricordiā quā totis viſceribꝫ cordis deſidero
⁊ cōfortet me dulcedine ſue pietatis. et diui-
ne bn̄dictōnis. et reuiuiſcā. Nam vt dicit cō-
mentator de impſſionibꝫ aeris. ad hoc ꝙ ym-
ber ꝓueniat et terrā irrigat ⁊ fructificet. neceſ-
ſe eſt vt vapor et nebula deſcendat. Sic etiā
vt benedictio celeſtis grē nos fecūdet ī bonis
fructibꝫ fructificet. recreet ⁊ cōfortet. neceſſe
eſt vt cor aperiat᷑. et affectus deuotꝰ. ex eo ad
P deū aſcendat. ¶ Nam ille affectus deuotiōis ē
odor delectabilis. in quo deꝰ multū iocūdat᷑
et delectat᷑. Gen̄. xxvij. Ecce odor filij mei ſi-
cut odor agri pleni cui benedixit dn̄s. Uolēs
igit᷑ bn̄dici a deo pr̄e celeſti. debet facere ſicut
iacob qui ꝯſilio mr̄is ſue induit ſe veſtimentꝫ
odoriferis eſau fratris ſui. et accedens ad pa-
trem cum pulmento qd̓ libent᷑ comedebat. et

bn̄dictōem accepit. vtꝫ in epl̄a. ſic ꝯſilio ⁊ ad-
iutorio mr̄is mīe induti veſtibꝫ eſau. i. hoīs ce-
leſtis cuiꝰ veſtimentū eſt caritas. cū pulmen-
to cōfecto ex floribus odoriferis virtutū. ⁊ ac-
cedamus ad deū. et illud pulmentū ei offera-
mus. ⁊ ꝯ̄ſcito ſentit odorem iſtuꝫ ſuauiſſimū
ꝓuenientē. nō ſolū a veſtimentis caritatis. ſꝫ
etiā ab alijs virtutibꝫ ꝓculdubio ī ſignū veri
amoris oſculo pacis nos ſuſcipit. et bn̄dictio-
ne celeſti benedicit. cōferendo nobis de rore
celi. i. de altitudine deitatis grām et de ping-
uedine terre digniſſima hūanitate xp̄i abun-
dantiā miſerationū. ¶ Tercio deus pater pe- Q
nitentē honorabilit᷑ ſuſcipit. eū dotando glo-
rioſe. qꝛ dicit ſeruis ſuis et miniſtris. ſcꝫ an-
gelis. afferte ſtolā primā. i. primā innocentiā
quā ꝑ pcm̄ ꝑdidit. Stola eīm ē veſtis innocē-
tie qua aīa veſtit᷑ in baptiſmo. et deſignat᷑ per
cappā et camiſiā. quā infans poſt ſuſceptōem
criſmatis induit. Et date annulū in manu eiꝰ
id eſt fidē formatā. in ſignū vere deſponſatōis
et calciamenta. id eſt ꝓmptitudinē bonoꝝ ope-
rum. Et adducite vitulū ſignatū. i. pingueꝫ.
qd̓ ſignat obedientiā oīm creaturaꝝ que oīa
hō ꝑ pcm̄ amiſit. et ꝑ penitentiā reſtituuntur
Deus eīm nō eſt ita vindicatiuꝰ ſicut multi q̄
ſiuriati nolūt dimittere. qꝛ leuiſſima recog-
nitōe infinitā iniuriā dimittit. ⁊ iniuriantē ad
maiorē grām ſuſcipit gaudent᷑ facit ſicut bonꝰ
colonꝰ vel agricola. qui illā terrā mag̃ amat
que prius ſpinas habuit et poſtea meſſem fer-
tilem ꝓducit. ¶ Sed queritur an deus plus R
diligat peccatorē penitentē ꝙ iuſtū ſemꝑ bn̄
facientē. Et videt᷑ ꝙ ſic. iuxta illud. Luc. xv.
Gaudiū eſt angelis dei ſuꝑ vno pctore peni-
tentiā agente. ꝙ ſuꝑ nonagintanouē iuſtis q̄
nō indigēt penitentia. Exemplū etiā huiꝰ pa-
bole vbi filiꝰ ſenior. ſcꝫ iuſtꝰ bonꝰ laborator ec-
cleſie. nō tantum gaudiū fecit patri ſicut iuni-
or penitens. Dico ꝙ vt frequentiꝰ eſt veruꝫ
ꝙ illi qui ſurgunt d̓ maximis peccatis per pe-
nitentiā poſtea cōparato ⁊ acq̄ſito habitu oppo-
ſito. plerumꝙ fiūt feruentiores in virtutibus
et in diuina dilectōe. ꝙ iſti qui de paruis aut
nullis ſurrexerūt. ſed ſemꝑ ſteterūt. Sic pꝫ
naturalit᷑ ī ferro frigido ⁊ duro. nā quāto ma-
teria ⁊ ſubſtātia ē mag̃ frigida ⁊ cōtraria igni
ſi igne accendit᷑ ⁊ ignit᷑. tanto calidior et fer-
uentior efficit᷑ et calorē diutius ꝯſeruat. ferrū
nāꝙ ignitū feruentiꝰ eſt ligno. Eodeꝫ mō de
l

peccatore cõuerſo et caritate incenſo ¶ Quare
angel⁹ dñi apparẽs iohãni euãgeliſte in inſu/
la pathmos. reuelauit ſibi ſtatũ cuiuſdã epi
laodicenſis tepidũ ⁊ dãnoſũ. dicẽs hec vt ei
annũciaret. vtinã frigid⁹ eſſes vel calid⁹. id ē
totus malus vel tot⁹ bon⁹. ſʒ qꝛ tepid⁹ es id ē
piger ⁊ ocioſus. incipiã te euomere. id eſt ſcã
daloſe eicere ⁊c. Sʒ illõ pri⁹ dictũ nõ eſt ge/
neralit̃ de quolibʒ pctõre intelligendũ ſʒ de
quibuſdã. Null⁹ eñi pctoꝛ eſt. õ cui⁹ ɔuerſiõe
tantũ gaudeãt angeli de celo quantũ de glio/
ſa virgĩe. q̃ nũq̃ꝫ ceciderit. vel iohãne bapti/
S ſta. qui ſanctificat⁹ fuerit in vtero. ¶ Illã cete
ris paribꝫ feruẽtioꝛ pl⁹ diligit̃ a deo. ¶ Poteſt
eñi aliquis penitẽs eſſe tã feruẽs in dilectõe.
⁊ in opibus virtuoſis. ꝙ excedit nonagĩtano
uem iuſtos tepidos q̃ nõ ceciderũt. Et de iſtꝭ
loquit̃ euangeliũ di. gaudiũ eſt. ⁊c. Hic etiã
intelligendũ eſt in pñti lr̃a ſcʒ ꝙ fili⁹ ſenioꝛ ꝑ
fectus eſt. q̃ ſine mortalibꝫ p̃cepta dei ſeruat.
qñ ſimphoniã id eſt ſuauiſſimã pietatẽ dei cõ
ſiderat ꝙ penitentẽ tã cito ſuſcipit ad grãm.
⁊ cũ tanto gaudio ſibi cõuiuiũ eternũ p̃parat
indignat̃ id eſt admirat̃. Hec eñi indignatõ
nõ exponit̃ ꝓ õſpectõe ſʒ ꝓ admiratõe. Admi
rat̃ eñi quilibet iuſtus merito de dei pietate.
q̃ tãto ĩdigno peccatori tã immenſã facit gra
tiã. nõne admiratõe fuit bene dignũ. ꝙ mag/
dalenã tã magnã peccatricẽ plenã vniuerſis
vitijs ita benigne ſuſcepit. Et de paulo qui in
via pſequẽdi xp̃m et eccl'iam tã miſ̃icorditer
ꝑmutauit. Et de mlt̃is alijs qui õ peſſima eo/
rũ vita ɔuerſi ad grãm. et gl'iam meruerunt.
Hãc igit̃ admiratõem iuſti pr̃ celeſtis pacifi
cat et declarat di. Fili tu ſemꝑ mecum es ſup
ple in grã. licet forte tepide hic aũt nõ ſemꝑ
mecũ fuit in grã ſʒ ꝑ peccata ſeꝑatus a me. et
mortuus eternalit̃. ſʒ mõ de morte ſurrexit. et
reuerſus eſt ad me. ⁊ g̃ meruit priſtinã grãm.
et forte maiorem ꝓpter feruentiorem dilectõ
nem. ergo de eo eſt gaudendum ⁊c.

¶ Dominica oculi.

Erat ieſus eijciẽſ
demoniũ et illud erat mutuʒ. Lu
E ce. xi. ¶ Medicus ex ꝑtis nõ cu
rat morbum. niſi prius materiam peccantem
expulerit et eiecerit. Materia eñi prioꝛ debet
primo bene digeri et conſumi. anteq̃ꝫ aliam
ſumat. Vñ auicenna. pria fen. iij. c. vij. docet
di. Oĩs qui ſanitatẽ hr̃e volunt. nec come/
dant nec bibant. donec certũ habuerint deſi/
deriũ et ſtomachus et ſuꝑioꝛa ĩteſtina a prio
nutriente euacuata fuerint. Hic etiã ſpũalit̃
nullus ſumere põt cibũ ſpũalem et ſanatiuũ
aĩe niſi euacuatus ſit primo a pcõ qõ eſt ma
teria peccãs et õſtruẽs ſanitatẽ aĩe. ſicut ma/
lus cibꝫ et venenoſus peccãs et deſtruens ſa
nitatẽ coꝛpis. vñ hr̃. xv. q. i. c. necis. Cũ inꝼ/
ficit̃ impius xp̃s ĩfundit̃. et vbi abhomĩatio
.i. pcm̃ abolet̃. i. tollit̃ de terra. i. coꝛde terre/
no et ĩmundo ſanctificatio ɔſecrat̃. Hoc etiã
oſtẽdit medic⁹ ſalutis in pñti infirmo. cui gra
tiã ſanitatꝭ ɔferre noluit. niſi pri⁹ demoniũ pec
cantẽ in eo et morbũ ipi⁹ curantem eieciſſet.
Fecit eñi ipm̃ hoĩem mutũ. õꝛ eñi in themate
Erat ieſus eijciens demoniũ ⁊c. ¶ Querit̃ T
vtꝝ liceat demones adiurare. Et vi**ꝛ ꝙ nõ.
Dic̃ eñi origenes ſuꝑ math. Nõ eſt ſcḋm pt̃a
tem datã a ſaluatore adiurare demonia. Iu/
daicũ eñi eſt hoc. nec eñi debem⁹ iudeoꝝ ritus
imitari ſʒ poti⁹ vti pt̃ate a xp̃o data. ergo non
eſt licitum demones adiurare. Sʒ contra eſt
qõ dicit̃ marci vlti. In noĩe meo demoĩa eij
cient. ſʒ inducere aliũ ad aliquid agendũ ꝓpt̃
nomẽ dñi. hoc eſt adiurare. ergo licitũ eſt de/
mones adiurare. Rñdet. ſ. tho. in ſcḋa ſcḋe.
q. xc. ꝙ duplex ẽ adiurãdi mod⁹. Vn⁹ quidẽ
mod⁹ ꝑ modũ depcatõis vel inductõis ob re
uerẽtiaʒ alicui⁹ ſacri. Ali⁹ aũt ꝑ modũ cõpul
ſiõis. Primo aũt modo nõ licʒ demões adiura
re. qꝛ ille mod⁹ adiurãdi videt̃ ad quãdã be/
niuolẽtiã vel amicitiã ꝑtinere. q̃ nõ licʒ ad de/
mones vti. cũ hoc repugnet legi nature. eo ꝙ
dyabolus eſt obſtinat⁹ aduerſarius ſũmi pri/
cipis noſtri dei et ab eccleſia irreuocabiliter
preciſus. et ita mendax et fallax. ꝙ ſi quãdoq̃ꝫ
dicit veritatẽ vnlem aut dicit eaʒ cõpulſus a
deo. aut vt ſibi magꝭ credatur in mendatio. et
ſic cauteloſius decipiat. Et ideo q̃ ſic familia/
riter eũ inuocat aut ꝑ coniurationes. ſiue per
characteres. ſiue quocũq̃ꝫ alio mõ diuinatio
nis. peccat directe cõtra deũ. cõtra eccleſiã et
contra ſeipm̃. ¶ Eſt igit̃ ꝓhibituʒ quaſi ſuꝑ
ſtitioſum et illicitũ in oĩni lege. Primo in lege
diuina. leuiti. xix. vbi p̃cipit̃ occidi q̃ incitat
magos et arioloſ. Item ſcḋm leges capite
plecti debẽt. et ſi accedunt domum alterius.
debent cremari. Item bona eoꝝ oĩa debẽt
publicari. C. de male et mathe. l. nullus. l. ne/